

Seimaa Ibrahim, Mirjami Illukka ja Laura Paananen

Maahanmuuttajanaisten ehkäisy- neuvonta ja kohtaaminen vastaan- otolla

Oppimateriaali kättilöopiskelijoille

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Kättilö (AMK)

Kättilötyön tukinto-ohjelma

Opinnäytetyö

12.12.2024

Tiivistelmä

Tekijä(t):	Seimaa Ibrahim Mirjami Illukka Laura Paananen
Otsikko:	Maahanmuuttajanaisten ehkäisyneuvonta ja kohtaaminen vastaanotolla - oppimateriaali kättilöopiskelijoille
Sivumäärä:	14 sivua + 2 liitettä
Aika:	12.12.2024
Tutkinto:	Kättilö (AMK)
Tutkinto-ohjelma:	Kättilötyön tutkinto-ohjelma
Ohjaaja(t):	Lehtori Sanna-Mari Manninen

Maahanmuuttajanaisten ehkäisyneuvonta on tärkeä osa kättilön osaamista. Työelämässä kättilö tulee kohtaamaan eri taustoista ja kulttuureista tulevia naisia. On tärkeää, että kättilöt saavat tietoa maahanmuuttajanaisten seksuaaliterveydestä ja ehkäisyneuvonnasta jo opiskeluaikana.

Opinnäytetyön tarkoituksena oli tuottaa oppimateriaalia Metropolia Ammattikorkeakoulun kättilöopiskelijoille maahanmuuttajanaisten kohtaamisesta ehkäisyvastaanotolla. Opinnäytetyön tilaajana toimi Metropolian Naisen hoitotyö ja seksuaaliterveyden edistäminen - kurssin lehtori Maarit Sinisaari-Eskelinen. Kehittämistehtävänä oli kehittää kättilöopiskelijoiden ymmärrystä maahanmuuttajanaisten kohtaamisesta ja ehkäisyneuvonnasta.

Opinnäytetyö tehtiin toiminnallisena opinnäytetyönä. Tuotoksena syntyi oppimateriaalia Powerpoint – esityksen muodossa, sekä väittämiä tietotestiä varten. Opinnäytetyön kirjallisessa osuudessa käsitellään maahanmuuttajanaisten ehkäisyneuvontaa, maahanmuuttajanaisten seksuaaliterveyteen liittyviä erityispiirteitä, sekä kulttuurisensitiivistä työtettä.

Tiedonhaussa käytettiin eri tietokantoja, kuten PubMediä ja Google Scholaria. Opinnäytetyössä käytettiin ruotsalaisia ja norjalaisia tutkimuksia kättilöiden ja maahanmuuttajanaisten kokemuksista seksuaaliterveyden neuvonnasta. Suomessa aiheesta tehtyjä tutkimuksia ja opinnäytetöitä oli saatavilla vain muutama.

Metropolian Naisen hoitotyö ja seksuaaliterveyden edistäminen - kurssilla ei käydä laajasti maahanmuuttajanaisten seksuaaliterveyttä, joten tämän opinnäytetyön oppimateriaali tulee opettamaan kättilöopiskelijoita näistä aiheista.

Avainsanat:	Maahanmuuttajanaiset, seksuaaliterveys, ehkäisyneuvonta, kulttuurisensitiivisyys
-------------	--

Tämän opinnäytetyön alkuperä on tarkastettu Turnitin Originality Check -ohjelmalla.

Abstract

Author(s): Seimaa Ibrahim
Mirjami Illukka
Laura Paananen

Title: Female Immigrants' Contraceptive Counseling and Meeting at a Reception - Educational Material for Midwifery Students

Number of Pages: 14 pages + 2 appendices

Date: 12 December 2024

Degree: Bachelor of Health Care

Degree Programme: Midwifery

Instructor(s): Sanna-Mari Manninen, Senior lecturer

Female immigrants' contraceptive counseling is an important part of a midwife's knowledge in Finland. A midwife will face women of different backgrounds and cultures. It is important that midwives get information about female immigrants' sexual health and contraceptive counseling as a part of their studies.

The objective for this thesis was to create educational material about encountering a female immigrant at a contraceptive counseling for midwifery students of Metropolia University of Applied Sciences. The orderer for this thesis was Metropolia's Women's Health and Sexual Health Promotion - course's senior lecturer Maarit Sinisaari-Eskelinen. The purpose of this thesis was to improve midwife students' knowledge of female immigrants' contraceptive counseling.

This thesis was done as a functional thesis. The products created as a result were educational material as a PowerPoint - presentation and questions for a quiz. The theory part of the thesis addresses female immigrants' contraceptive counseling, characteristics of female immigrants' sexual health and cultural sensitivity.

For the information retrieval several databases were used, such as PubMed and Google Scholar. Previous studies of midwives and female immigrants' experiences of sexual counseling has been done in Sweden and Norway. There were only few studies and thesis' of female immigrants' contraceptive counseling that had been done in Finland.

Metropolia's Women's Health and Sexual Health Promotion – course does not majorly address female immigrants' sexual health. This thesis' works as an educational material for said course.

Keywords: Female immigrants, sexual health, contraceptive counseling, cultural sensitivity

The originality of this thesis has been checked using Turnitin Originality Check service.

Sisällys

1.	Johdanto	1
2.	Tietoperusta	1
	2.1 Seksuaaliterveys	1
	2.2 Ehkäisy	2
	2.3 Seksitaudit	2
	2.4 Maahanmuuttaja	3
	2.5 Kulttuurisensitiivisyys ja kulttuurikompetenssi	3
	2.6 Erityispiirteet maahanmuuttajanaisten kohtaamisessa	4
3.	Opinnäytetyön kehittämistehtävä, tarkoitus ja tavoitteet	5
4.	Opinnäytetyön toteuttaminen	6
	4.1 Opinnäytetyön menetelmä	6
	4.2 Tiedonhaunkuvaus	6
	4.3 Toimintaympäristö ja lähtötilanteen kuvaus	8
	4.4 Toiminnan eteneminen ja tuotoksen kehittäminen	9
5.	Opinnäytetyön tuotos	9
6.	Pohdinta	10
	6.1 Opinnäytetyön tuotoksen tarkastelu	10
	6.2 Luotettavuus	10
	6.3 Eettisyys	11
7.	Johtopäätökset	11
	Lähteet	12

Liitteet

Liite 1. Maahanmuuttajanaisten ehkäisyneuvonta – oppimateriaali

Liite 2. Tietotestin väittämät

1. Johdanto

Opinnäytetyössä maahanmuuttajalla tarkoitetaan Suomeen toisesta maasta muuttanutta ihmistä. Suomessa vuonna 2023 asuneista maahanmuuttajista suurin osa oli syntynyt Entisessä Neuvostoliitossa, Virossa, Ruotsissa, Venäjällä, Irakissa, Kiinassa ja Ukrainassa. (Tilastokeskus 2024). Suomen ulkomaalaistaustaisista ihmisistä noin puolet on hedelmällisessä iässä, jolloin lisääntymis- ja seksuaaliterveyspalvelujen on tärkeä olla heidän saavutettavissaan. Palveluiden saantiin ei saa vaikuttaa henkilön kulttuuri tai kieli. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2024b.)

Opinnäytetyössä keskitytään naispuolisten maahanmuuttajien ehkäisyneuvontaan. Kohdatessa maahanmuuttajanaisia ehkäisyvastaanotoilla on hyvä olla tietoinen muuttamista erityispiirteistä, kuten sukuelinten silpomisesta, sekä kunniaväkivallasta.

Aiempiä tutkimuksia ja opinnäytetöitä maahanmuuttajanaisten ehkäisyneuvontaan liittyen on tehty Suomessa vain muutama. Myöskään Metropolian Naisen hoitotyö ja seksuaaliterveyden edistäminen - kurssilla ei ole aiemmin ollut materiaalia maahanmuuttajanaisten ehkäisyneuvontaan liittyen. Opinnäytetyön tuotoksena syntyi oppimateriaalia maahanmuuttajanaisten ehkäisyneuvonnasta Powerpoint-esityksen muodossa Metropolian kättilöopiskelijoille.

2. Tietoperusta

2.1 Seksuaaliterveys

Maailman terveysjärjestö WHO:n mukaan seksuaaliterveys tarkoittaa kaikkea seksuaalisuuteen liittyvää hyvinvointia fyysisellä, psyykkisellä ja sosiaalisella tasolla. Seksuaaliterveyteen sisältyy myös seksuaalioikeudet, kuten oikeus koskemattomuuteen, sekä oikeus toteuttaa omaa seksuaalisuutta turvallisesti. (WHO 2006.) Hyvä seksuaaliterveys koostuu kyvystä nauttia seksuaalisista suhteista, mahdollisuudesta olla altistumatta seksuaaliselle kaltoinkohtelulle, suojasta seksitaudeilta, toimivasta raskauksien suunnittelusta ja mahdollisuudesta turvalliisiin raskauksiin ja synnytyksiin (Väestöliitto 2024).

2.2 Ehkäisy

Raskautta voidaan ehkäistä luonnonmenetelmällä, estemenetelmillä, hormonaalisella ehkäisyllä, kierukoilla, sekä sterilisaatioilla. Luonnonmenetelmällä tarkoitetaan yhdynnän välttämistä ovulaation aikana. Estemenetelmillä tarkoitetaan konkreettisia tuotteita, joilla estetään siittiöiden pääsy munasolulle, esimerkiksi kondomit. Ainoa ehkäisymenetelmä, jolla voi ehkäistä seksitauteja, on kondomi. Kondomeja on sekä naisille, että miehille. Seksitautitartunnoilta voi suojautua suuseksin aikana suuseksisuojaalla. (Tiitinen 2023.)

2.3 Seksitaudit

Seksitaudit ovat seksiteitse tarttuvia bakteereja, viruksia ja alkueläimiä. Ne tarttuvat yleensä limakalvoilta tai rikkoutuneen ihon kautta esimerkiksi yhdynnän tai suuseksin aikana. Seksitaudit voivat olla oireettomia, varsinkin taudin alussa. (Hiltunen-Back 2023).

Yleisimmät seksitaudit Suomessa ovat klamydia, kondylooma ja genitaaliherpes. (Käypähoito 2024). Tartuntatautilain mukaan yleisvaarallisiin seksitauteihin lukeutuu kuppa. Yleisvaarallinen tartuntatauti tarkoittaa tautia, jonka tartuttavuus on suuri, tauti on vaarallinen ja sen leviämistä voidaan estää sairastuneisiin ja sairaudelle altistuneisiin kohdistuvilla toimenpiteillä. Tutkimukset, hoito, hoitoon määrätyt lääkkeet sekä mahdollinen eristäminen on sairastuneelle maksutonta. Valvottava tartuntatauti on tauti, jonka esiintymisen seuranta varten tarvitaan lääkärin antamia tietoja, taudin leviämisen ehkäisemiseksi tarvitaan erityisiä toimenpiteitä muun muassa taudin varmistamiseen ja hoitoon liittyen, tai tautia voidaan ehkäistä kansallisella rokotusohjelmalla. (Terveiden ja hyvinvoinnin laitos 2023c.) Valvottaviin seksitauteihin kuuluvat; klamydia, tippuri, HIV-infektio, hepatiitti B ja C, sankkerit. Muihin seksitauteihin kuuluvat kondyloomat ja genitaaliherpes. Kondomi on ainoa tapa ehkäistä seksitauteja. Kondomin antama suoja ei kuitenkaan ole sataprosenttinen. (Käypähoito 2024.)

2.4 Maahanmuuttaja

Maahanmuuttoa tapahtuu esimerkiksi opiskelujen tai töiden takia. Maahanmuuttoa lisäävät ympäristölliset kriisit, kuten tulivuorenpurkaukset ja maanjäristykset. Myös sodat ja konfliktit, sekä uskonnolliset ja kulttuurilliset vainot aiheuttavat maahanmuuttoa. (Euroopan Parlamentti 2024.)

Vuonna 2022 eniten maahanmuuttajia Suomeen on tullut Venäjältä, Ruotsista, Virossa, Intiasta, Filippiineiltä, Ukrainasta ja Turkista. (Tilastokeskus 2023). Vuonna 2023 Suomessa asuneista maahanmuuttajista suurin osa oli syntynyt Entisessä Neuvostoliitossa, Virossa, Ruotsissa, Venäjällä, Irakissa, Kiinassa ja Ukrainassa. (Tilastokeskus 2024).

2.5 Kulttuurisensitiivisyys ja kulttuurikompetenssi

Kulttuurisensitiivisyydellä tarkoitetaan tässä opinnäytetyössä opiskelijan ja terveydenhuollon ammattilaisen kykyä sopeutua eri kulttuurista tulevien potilaiden kohtaamisiin ja ohjaukseen loukkaamatta potilaan kulttuurin näkemystä seksuaalisuudesta. Opiskelijan ja ammattilaisen ei tarvitse opetella jokaista kulttuuria, vaan sopeutua eri näkemyksiin ja kehittää potilasohjausta potilaan näkemysten perusteella. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2024a.)

Kulttuurinen kompetenssi on osaamisen käsite, joka tarkoittaa kaikista eri kulttuureista tulevien ihmisten kunnioittamista sekä syrjimättömän ilmapiirin rakentamista ja vaalimista yhteiskunnassa. Palveluita täytyy järjestää niin, että se on saavutettavaa ja saatavilla eri taustoista tulevien ihmisten erilaiset tarpeet huomioon ottaen. Ammattilaisille kulttuurinen kompetenssi koostuu kulttuurisesta tiedostamisesta, tuntemuksesta, taidoista, kohtaamisesta ja motivaatiosta. Omia kulttuurisia tottumuksia ja arvoja peilataan toisten kulttuurien tottumuksiin ja arvoihin. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2024a.)

2.6 Erityispiirteet maahanmuuttajanaisten kohtaamisessa

Sukuelinten silpomisella tarkoitetaan tyttöjen ja naisten ulkoisten sukuelinten leikkelyä tai viiltämistä eri tavoin, ilman lääketieteellistä syytä. Silpomiselle on monia syitä ja se voidaan suorittaa monin eri tavoin. Lyhenteenä käytetään kirjaimia FGM/C, joka tulee sanoista female genital mutilation/cutting. Silpominen tehdään yleensä 0–15 vuoden ikäisenä. FGM/C on Suomessa luokiteltu rikokseksi ja myös ihmisen vieminen toiseen maahan silvottavaksi on rangaistavaa. Terveystieteellisessä tutkimuksessa työskentelevällä henkilöllä on ilmoitusvelvollisuus poliisille. FGM/C tehdään monista eri syistä ja monet eri kulttuurit ja uskonnot harjoittavat sitä. Syitä voi olla muun muassa: ikivanha perinne, uskonnon nimissä, neitsyyden varmistaminen, puhtausrituaali, esteettiset syyt, silpomisen jälkeen tytär koetaan arvokkaaksi perheelleen ja sosiaalinen yhteenkuuluvuus. Eniten silpomista esiintyy useissa Afrikan maissa, Lähi-Idässä ja muutamissa Aasian maissa. (Terveystieteellisen tutkimuslaitoksen 2023b.)

FGM/C altistaa seksitaudeille ja niiden jälkeisille komplikaatioille, esim. sisäsynnytintulehdukselle. FGM/C:n leikkaustapa ei vaikuta seksitautien saamiseen, vaikka sitä pidetäänkin puhtausrituaalina, vaan kaikki leikkaustavat altistavat seksitaudeille yhtä paljon. (Elmusharaf, S. & Elkhidir, I. & Hoffman, S. & Almroth, L 2006.)

Vastaanotolla on hyvä muistaa myös mahdollinen sodan aikainen seksuaaliväkivalta. Seksuaaliväkivaltaa käytetään joskus sotataktiikkana esimerkiksi tiedon saamiseksi. Sitä voidaan käyttää myös osana kansanmurhaa, pakkosteriloimalla ja sukuelimiä silpomalla. Seksuaaliväkivalta sodan aikana on sotarikos. Sodan aikana terveydenhuoltoon pääsy voi vaikeutua, jolloin myös seksuaaliterveydestä huolehtiminen voi jäädä. Esimerkiksi abortteja saatetaan tehdä vaarallisilla keinoilla ja seksitauteja jää hoitamatta. (International Committee of the Red Cross 2016.)

Vastaanotolla voi tulla myös vastaan lapsi- ja pakkoavioliiton uhri. Bangladeshilaisessa tutkimuksessa määritellään lapsi- ja pakkoavioliitto vanhempien tai tulevan puolison määräämäksi. Lapsena avioituneella ei välttämättä ole tuntemusta omasta kehostaan, ehkäisystä ja seksuaalisuudestaan. Lapsella ei myöskään ole välttämättä tietoa omista oikeuksistaan ja turvaseksistä. (Islam, Mofizul & Khan, Nuruzzaman & Rahman, Mashiur 2021.)

Intialaisen tutkimuksen mukaan avioliiton uhri ja hänen vanhempillaan on usein sananvaltaa ehkäisyn käytöstä. Intiassa useat lapsena avioituneet hankkivat sterilisaation,

jolloin seksitautien ehkäisy eli kondomin käyttö vähenee entisestään. (Rax, Anita & Saggurti, Niranjan & Balaiah, Donta & Silverman, Jay G 2009.)

Kunniaväkivalta on yhteisöllistä väkivaltaa. Yhteisöllä tarkoitetaan perhettä, sukua tai muuta vastaavaa yhteisöä, joka pyrkii kontrolloimaan yhteisön jäsentä normien vastaisesta käytöksestä. Motiivina käytökselle on kunnian palauttaminen yhteisölle. Kunniaväkivallan eri muotoja ovat henkinen, fyysinen, taloudellinen, ja seksuaalisuutta loukkaava väkivalta, uhkailu, avioliittoon pakottaminen, eron estäminen ja henkirikos tai sen yrittäminen. FGM/C ja pakkoavioliitto kuuluvat kunniaväkivaltaan. Kunniaväkivalta kohdistuu naispuolisiin yhteisön jäseniin, seksuaali- ja sukupuolivähemmistöön kuuluviin ja uskontokunnista ja avioliitosta eroaviin tai sitä suunnitteleviin. (Terveystieteiden tutkimuskeskus 2023a.)

Ihmiskauppa on usein piilorikollisuutta, jossa uhri alistetaan ja tavoitteena on taloudellinen tai muu hyöty. Uhrin ovat usein saapuneet Suomeen ulkomailta, mutta on myös joiain tapauksia, jossa uhrin ovat Suomen kansalaisia. (Sisäministeriö 2024.) Uhri on usein heikossa asemassa oleva ja riippuvainen tekijästä jollain tavalla. Uhri ei aina tunnista olevansa rikoksen kohteena ja hänellä voi olla vaikeuksia luottaa poliisiin. Suomessa ihmiskauppatapaukset liittyvät yleensä seksuaaliseen tai työperäiseen hyväksikäyttöön. Joissain tapauksissa tavoitteena on ollut pakkoavioliitto. (Poliisi 2024.)

3. Opinnäytetyön kehittämistehtävä, tarkoitus ja tavoitteet

Opinnäytetyön kehittämistehtävänä on kehittää kättilöopiskelijoiden opetusta maahanmuuttajanaisten seksuaaliterveyden ja ehkäisyneuvonnan edistämisestä opintojaksolla Naisen hoitotyö ja seksuaaliterveyden edistäminen.

Opinnäytetyön tarkoituksena on tuottaa tutkimustietoon pohjautuva ja opetustarpeita vastaava oppimateriaali kättilöopiskelijoiden käyttöön maahanmuuttajanaisten ehkäisyneuvonnasta ja kohtaamisesta vastaanotolla. Työn tavoitteena on lisätä kättilöopiskelijoiden tietoa ja osaamista maahanmuuttajanaisten ehkäisyneuvonnasta, sekä ymmärrystä kulttuurin vaikutuksesta seksuaaliterveyteen.

4. Opinnäytetyön toteuttaminen

4.1 Opinnäytetyön menetelmä

Toiminnallisessa opinnäytetyössä kehitetään ratkaisu konkreettiseen tehtävään. Toiminnallisen osuuden tuotteena syntyy konkreettinen tuotos, jonka tilaa usein ulkopuolinen toimeksiantaja. Toiminnallinen opinnäytetyö sisältää toiminnallisen osuuden ja kirjallisen osuuden (Karelia ammattikorkeakoulu 2024.) Tässä opinnäytetyössä toiminnallinen osuus on Powerpoint-oppimateriaali, sekä sen pohjalta luodut väittämät tietotestiä varten.

Työ sisältää tietoa maahanmuuttajanaisten seksuaaliterveydestä ja mahdollisista uhista heidän seksuaaliterveydelleen, sekä miten ottaa seksuaaliterveys ja ehkäisy puheeksi kulttuurisensitiivisellä tavalla. Tavoitteena on antaa tietoa tuleville ammattilaisille siitä, miten he voivat edistää maahanmuuttajanaisten seksuaaliterveyttä. Opinnäytetyön tuloksena syntyy kirjallinen osuus ja Powerpoint-esitys, joka toimii oppimateriaalina Naisen hoitotyö ja seksuaaliterveyden edistäminen - kurssilla. Opinnäytetyö toteutetaan yhteistyössä Metropolia Ammattikorkeakoulun kanssa.

Oppimateriaalin teossa on käytetty tutkimuksia ja sivustojen ohjeistuksia. Osaa lähteistä hyödynnettiin vain opinnäytetyön toiminnallisessa osuudessa.

Opinnäytetyö on kohdennettu kättilötyön opiskelijoille, joiden tulevassa työssä kohdataan maahanmuuttajanaisia ja pyritään edistämään heidän seksuaaliterveyttään. Hyödynä on, että tulevat ammattilaiset saisivat tietoa eri kulttuurien vaikutuksesta ehkäisyyn liittyen ja osaisivat ottaa ehkäisyn käytön esille kulttuurisensitiivisellä tavalla.

4.2 Tiedonhaun kuvaus

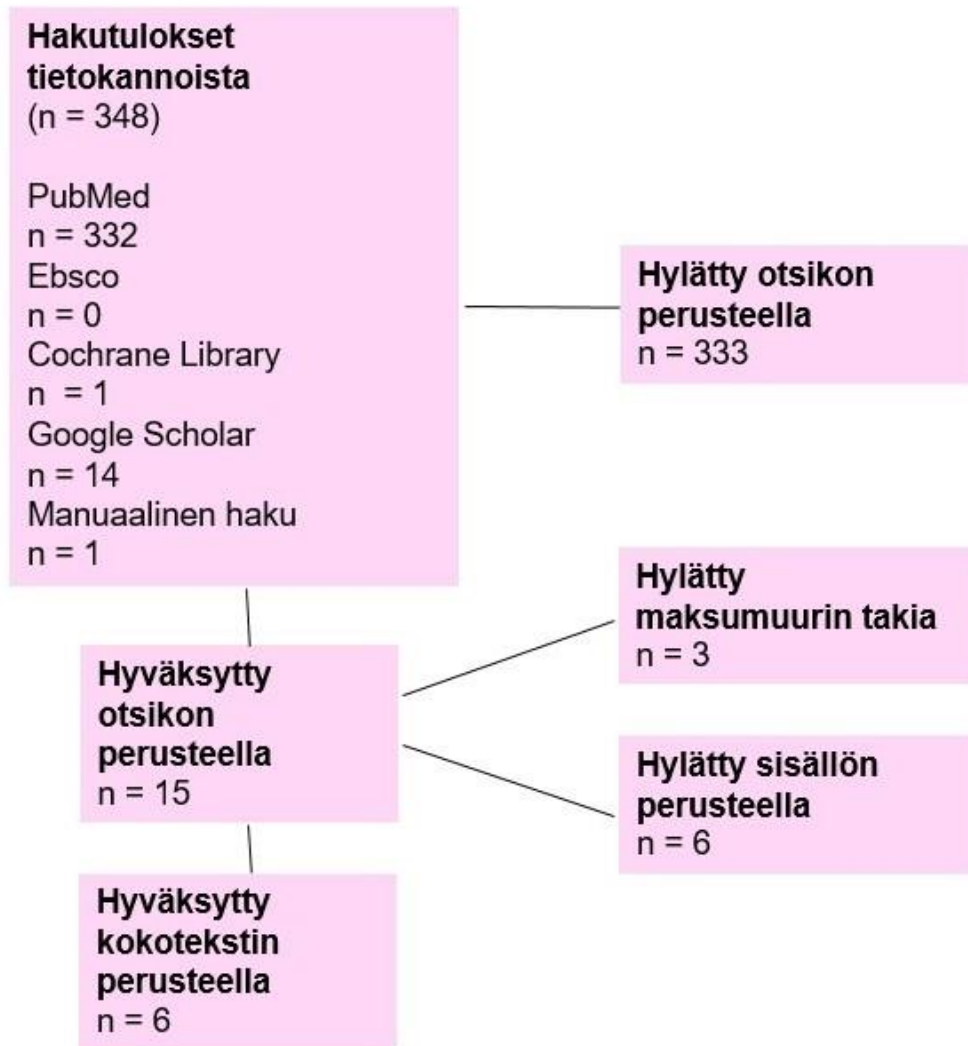
Tätä opinnäytetyötä varten tehtiin tiedonhakuja käyttämällä eri tietokantoja. Tietokantoina käytettiin Pubmed, Ebsco, Cochrane library ja Google Scholar. Myös manuaalista hakuja käytettiin. Kieliksi rajattiin suomi ja englanti. Ainoastaan tieteellisesti vertaisarvioidut artikkelit hyväksyttiin. Julkaisuvuoden piti olla ennen vuotta 2015, jotta tieto olisi

sopivaa. Manuaalisessa haussa vuodesta voitiin joustaa, jos tieto oli vielä käypää, esimerkiksi yksi käytetty tutkimus oli vuodelta 2006. Sisäänotto- ja poissulkukriteerit on avattu vielä taulukossa 1.

Taulukko 1. Sisäänotto- ja poissulkukriteerit tutkimusartikkeleille

Sisäänottokriteerit	Poissulkukriteerit
Tieteellisesti vertaisarvioidut artikkelit.	Ei tieteellisesti vertaisarvioidut artikkelit.
Tietokannoista haettaessa vuodet 2014–2024 ja manuaalisessa haussa sisältö ollut tärkeämpää kuin vuosi.	Julkaisuvuosi tietokannoissa ennen 2019.
Julkaisukieli englanti tai suomi.	Julkaisukieli muu kuin englanti tai suomi.
Koko teksti saatavilla ilmaiseksi Metropolia Ammattikorkeakoulun lisenssillä tai vapaasti.	Koko teksti ei saatavilla ilmaiseksi Metropolia Ammattikorkeakoulun tai vapaasti.

Tietoa etsittiin myös manuaalisesti. Eri ohjeistuksia ja muita hyödyllisiä sivustoja hyödynnettiin tietoperustan rakentamisessa. Ne löydettiin manuaalisesti. Tietokannoista hylättiin ei sopivat tutkimukset otsikon perusteella. Jos tutkimuksen lukeminen oli maksullista, se hylättiin. Osa hylättiin myös lukemisen jälkeen sisällön perusteella. Lopulta päädyttiin kuuteen tutkimukseen. Tiedonhaku on kuvattu kuviossa 1.

Kuvio 1. Tiedonhaun prismakaavio.

4.3 Toimintaympäristö ja lähtötilanteen kuvaus

Opinnäytetyön lähtötilanteena oli tuottaa maahanmuuttajien seksuaaliterveyden edistämiseen liittyvää oppimateriaalia kättilöopiskelijoille. Opinnäytetyö päädyttiin tuottamaan PowerPoint-esityksen muodossa, koska se on opiskelijoille helpoimmin lähestyttävä muoto ja monet opettajat käyttävät PowerPoint -esityksiä kursseillaan. Työ tilattiin Naisen hoitotyö ja seksuaaliterveyden edistäminen- kurssille, koska vastaavaa materiaalia ei vielä ollut olemassa.

4.4 Toiminnan eteneminen ja tuotoksen kehittäminen

Palautetta kerättiin sekä kirjallisessa, että sanallisessa muodossa. Yhteistyötä kurssin lehtori Maarit Sinisaari-Eskelisen kanssa tehtiin sähköisesti. Sinisaari-Eskelinen tavattiin etäyhteydellä kehittämis ehdotuksia varten, joiden pohjalta oppimateriaalia kehitettiin paremmaksi. Kehittämis ehdotuksia annettiin kirjoitusasuihin, esimerkiksi seksuaalinen väkivalta vaihdettiin seksuaaliväkivaltaan. Myös selvennettiin englanninkielisten tutkimusten suomennoksia ja korjattiin lähdeviitteitä, sekä lähdeluetteloa. Sinisaari-Eskelinen koki oppimateriaalin sisällön tärkeäksi ja kurssille sopivaksi.

Palautetta saatiin myös kahdelta ehkäisyneuvolan työntekijältä. Palautteessa kehitettiin visuaalista toteutusta, sekä työn sisältöä. Opinnäytetyössä käytetyissä tutkimuksissa esiintyneet kättilöiden kokemukset vastasivat myös ehkäisyneuvolan kahden työntekijän kokemuksia. He kokivat, että oppimateriaali toimii hyvänä muistilistana opiskelijoiden lisäksi myös jo työelämässä oleville.

5. Opinnäytetyön tuotos

Opinnäytetyötä varten kerättiin tietoa eri alustoilta. Tarpeeseen vastaavaa tutkimustietoa ja erilaisia ohjeistuksia etsittiin muun muassa Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen sivuilta. Näiden tietojen perusteella rakennettiin oppimateriaalia PowerPoint-esityksen muodossa. Toiminnallisen opinnäytetyön tuotoksena syntyi oppimateriaalia Metropolia Ammattikorkeakoulun kättilöopiskelijoille. Oppimateriaalin aiheena oli maahanmuuttajanaisten ehkäisyneuvonta. Oppimateriaali on jaettu PowerPoint esityksen muodossa kättilötutkinnon lehtori Maarit Sinisaari-Eskeliselle (Liite 1).

Oppimateriaalin suunnittelu ja kirjallinen osuus tuotettiin Microsoft Wordissa. Suunnittelussa pohdittiin muun muassa työn sisältöä, kehitystehtävää, kohdeyleisöä ja aikataulua. Oppimateriaaliin sisällytettiin tietoa aiheeseen liittyvistä tärkeistä asioista. Tietoperusta on käsitelty opinnäytetyön kirjallisen osuuden kohdassa 2. Oppimateriaalista luotiin helpommin lähestyttävä kuvilla ja väriyksellä. Kuvat oppimateriaaliin piirrettiin itse. Diojen alareunassa on Metropolia Ammattikorkeakoulun logo. Oppimateriaalin aiheiden järjestys on mietitty etenemään siten, että lukija voi sisäistää tiedon helposti.

Oppimateriaalin lisäksi opinnäytetyöhön kuuluu Naisen hoitotyö ja seksuaaliterveyden edistäminen - kurssin Moodle- alustalle luotavan tietotestin väittämät (Liite 2). Väittämien oikeat vastaukset lähetettiin Sinisaari-Eskeliselle.

6. Pohdinta

6.1 Opinnäytetyön tuotoksen tarkastelu

Opinnäytetyö toteutettiin yhteistyössä Metropolia Ammattikorkeakoulun kanssa ja tuotoksena syntyi oppimateriaalia Powerpoint-esityksen muodossa Naisen hoitotyö ja seksuaaliterveyden edistäminen - kurssille. Oppimateriaali liitettiin Moodle- alustalle ja tuotettiin väittämiä opiskelijoille kartoittamaan oppimista. Tuotos vastasi kehitystehtävään. Kuitenkin vasta myöhemmin tietää ovatko kättilöopiskelijat hyötäneet oppimateriaalista ja saaneet lisätietoa maahanmuuttajanaisen kohtaamisesta. Saatiin positiivista palautetta tilaajalta sekä eräiltä ehkäisyneuvolan työntekijöiltä.

6.2 Luotettavuus

Käytetyt lähteet valittiin kriittisesti ja käyttäen luotettavia tietokantoja niitä etsiessä. Tutkimusartikkelit valittiin sen perusteella, että ne sopivat opinnäytetyön sisältöön ja olivat mahdollisimman uutta tietoa. Opinnäytetyössä vanhin käytetty tutkimusartikkeli on julkaistu vuonna 2006.

Opinnäytetyön luotettavuutta lisää se, että sitä on ollut tekemässä kolme kättilöopiskelijaa. Näin ollen työtä ja työssä käytettyjä lähteitä on arvioinut koko tekoprosessin ajan kolme eri henkilöä. Lisäksi opinnäytetyö lähetettiin arvioitavaksi tekoprosessin aikana opinnäytetyötä ohjaavalle lehtorille, Metropolian Naisen hoitotyö ja seksuaaliterveyden edistämisen - kurssia opettavalle lehtorille, kahdelle ehkäisyneuvolan työntekijälle, sekä opinnäytetyötä oponoineelle ryhmälle. Opinnäytetyötä muokattiin heiltä saatujen palautteiden perusteella.

Ennen opinnäytetyöprosessin aloitusta kaikki kolme opinnäytetyön tekijää olivat suorittaneet Metropolian Tutkimus- ja kehitystyön menetelmät - kurssin, joka sisälsi harjoittelea tutkimusten kriittisestä arvioimisesta. Opinnäytetyöprosessi itsessään sisälsi työpaikkoja, joihin opinnäytetyön tekijät osallistuivat. Opinnäytetyön tekijät kävivät muun muassa työpaikoissa lähteistä ja viitteistä, sekä tiedonhausta.

6.3 Eettisyys

Opinnäytetyö on toteutettu Tutkimuseettisen Neuvottelukunnan (TENK) hyvän tieteellisen käytännön ohjetta noudattaen. Hyvään tieteelliseen käytäntöön sisältyy luotettavuus, rehellisyys, vastuunkanto, sekä arvostus. Vilppiin luetaan plagiointi, vääristely ja sepittäminen. Vilppi heikentää tieteellisten töiden luotettavuutta (TENK 2023.)

Työn eettisyyttä varmistaa myös se, että lähteet ja lähdeviitteet on tehty oikein, jolloin tekijänoikeuksia kunnioitetaan. Työ on myös tarkistettu plagiointin varalta Turnitin Originality Check -ohjelmalla. Valmis työ on Theseuksessa kaikkien luettavissa. Opinnäytetyötä varten tehtiin Metropolian ohjeistuksen mukainen sopimus, jonka kaikki osapuolet allekirjoittivat. Opinnäytetyön tekijöillä ei ollut mitään esteellisyyksiä työtä tehdessä. Tätä opinnäytetyötä varten ei tarvinnut hakea tutkimuslupaa, koska henkilötietoja ei käsitelty työtä varten.

7. Johtopäätökset

Opinnäytetyön tuotosta voivat parhaiten hyödyntää tutkinnossaan kättilöopiskelijat. Aiheesta ei löytynyt paljoa aikaisempaa tietoa, joten tuotos on hyödyllinen opetuksen kannalta. Tuotos siis tulee todennäköisesti kehittämään kättilötyön tutkinto-ohjelmaa.

Tuotosta voisi kuitenkin kehittää keräämällä kättilöopiskelijoilta palautetta sen jälkeen, kun he ovat opiskelleet materiaalin. Opiskelijat voisivat kertoa mitä haluaisivat lisää tai jos jotakin on liikaa. Tällöin materiaalista saataisiin opiskelijoille mahdollisimman hyödyllinen. Työtä voitaisiin hyödyntää laajemmin, jos materiaali käännettäisiin eri kielille, esimerkiksi ruotsiksi ja englanniksi. Tuotosta voitaisiin hyödyntää myös suuremmissa kokonaisuuksissa, esimerkiksi laajemman ehkäisyneuvontamateriaalin osana.

Lähteet

Elmusharaf, S. & Elkhidir, I. & Hoffman, S. & Almoth, L. 5.5.2006. A case-control study on the association between female genital mutilation and sexually transmitted infections in Sudan. *BJOG* 113(4): 469-474.
<<https://obgyn.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1471-0528.2006.00896.x>>

Euroopan Parlamentti. Maahanmuuton syyt - mikä saa ihmiset lähtemään kodeistaan? Päivitetty 17.4.2024.
<<https://www.europarl.europa.eu/topics/fi/article/20200624STO81906/maahanmuuton-syyt-mika-saa-ihmiset-lahtemaan-kodeistaan>> Viitattu 26.11.2024.

Gele, Abdi A. & Musse, Fathia K. & Shrestha, Mary & Qureshi, Samera. 2020. Barriers and facilitators to contraceptive use among Somali immigrant women in Oslo: A qualitative study. *PLoS One*. 15(3). <<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7064199/>> Viitattu 7.10.2024.

Hiltunen-Back, Eija 10.1.2023. Sukupuolitaudit, seksitaudit. Lääkärikirja Duodecim. Duodecim Terveyskirjasto.
<<https://www.terveyskirjasto.fi/dlk00497>> Viitattu 26.11.2024.

HUS. Seri-tukikeskus seksuaaliväkivallan uhreille, Naistenklinikka. HUS.
<<https://www.hus.fi/potilaalle/sairaalat-ja-toimipisteet/naistenklinikka/seri-tukikeskus-seksuaalivakivallan-uhreille>> Viitattu 13.11.2024.

International Committee of the Red Cross. 22.9.2016. Q & A: sexual violence in armed conflict.
<<https://www.icrc.org/en/document/sexual-violence-armed-conflict-questions-and-answers>> Viitattu 14.10.2024.

Islam, Mofizul & Khan, Nuruzzaman & Rahman, Mashur. 8.6.2021. Factors affecting child marriage and contraceptive use among Rohingya girls in refugee camps. *Lancet Reg Health Pac*.
<<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC8356092/>> Viitattu 14.10.2024.

Kolak, Mia & Löfgren, Charlotta & Hansson, Stefan.R & Rubertsson, Christine & Agardh, Anette. 2022. Immigrant women's perspectives on contraceptive counselling provided by midwives in Sweden – a qualitative study. *Sex Reprod Health Matters*. 30(1). <<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC9518243/>> Viitattu 7.10.2024.

Karelia ammattikorkeakoulu 2024. Karelian opinnäytetyön ohje: Opinnäytetyön eri muodot. Päivitetty 26.11.2024. <<https://libguides.karelia.fi/c.php?g=679019&p=4901221>> Viitattu 4.12.2024.

Oscarsson, Marie G. & Stevenson-Ågren, Jean. 2020. Midwives experiences of caring for immigrant women at antenatal care. *Sexual & Reproductive Healthcare*. (24).
<<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877575619302976?via%3Dihub>> Viitattu 7.10.2024.

Poliisi. Ihmiskauppa. Poliisi. <<https://poliisi.fi/ihmiskauppa>> Viitattu 14.10.2024.

Raj, Anita & Saggurti, Niranjan & Balaiah, Donta & Silverman, Jay G. 30.5.2009. Prevalence of child marriage and its impact on the fertility and fertility control behaviors of young women in India. Lancet 373(9678): 1883-1889.
<<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2759702/>>

Rikosuhripäivystys. Mitä tarkoittaa asianomistajarikos ja virallisen syytteen alainen rikos? Rikosuhripäivystys.
<<https://www.riku.fi/erilaisia-rikoksia/usein-kysyttya/mita-tarκοittaa-asianomistajarikos-ja-virallisen-syytteen-alainen-rikos/>> Viitattu 13.11.2024.

Sisäministeriö. Ihmiskauppa. Sisäministeriö. <<https://intermin.fi/poliisiasiat/ihmiskauppa>> Viitattu 14.10.2024.

Suomalaisen Lääkäriseura Duodecimin ja Sukupuolitautilien Vastustamisyhdistys ry:n asettama työryhmä 2024. Seksitaudit. Käypähoito -suositus.
<<https://www.kaypahoito.fi/hoi50087>> Viitattu 6.9.2024.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2024a. Kulttuurisensitiivinen työote. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Päivitetty 11.7.2024.
<<https://thl.fi/aiheet/maahanmuutto-ja-kulttuurinen-moninaisuus/tyon-tueksi/hyvia-kaytantoja/kulttuurisensitiivinen-tyoote>> Viitattu 17.9.2024.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, 2023a. Kunniaan liittyvä väkivalta. Terveyden hyvinvoinnin laitos. Päivitetty 19.12.2023. <<https://thl.fi/aiheet/vakivalta/vakivallan-muodot/kunniaan-liittyva-vakivalta>> Viitattu 14.10.2024.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, 2024b. Maahanmuuttajien seksuaali- ja lisääntymisterveys. Päivitetty 20.2.2024. <<https://thl.fi/aiheet/maahanmuutto-ja-kulttuurinen-moninaisuus/maahanmuutto-ja-hyvinvointi/maahanmuuttajien-seksuaali-ja-lisaantymisterveys>> Viitattu 10.12.2024.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, 2023b. Tyttöjen ja naisten sukuelinten silpominen eli ympärileikkaus. <<https://thl.fi/aiheet/maahanmuutto-ja-kulttuurinen-moninaisuus/maahanmuutto-ja-hyvinvointi/maahanmuuttajien-seksuaali-ja-lisaantymisterveys/tyttojien-ja-naisten-sukuelinten-silpomisen-estaminen/tyttojien-ja-naisten-sukuelinten-silpominen-eli-ymparileikkaus>> Viitattu 14.10.2024.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, 2023c. Yleisvaaralliset ja valvottavat tartuntataudit ja niiden kustannusten jakautuminen. Päivitetty 7.12.2023. <<https://thl.fi/aiheet/infektiotaudit-ja-rokotukset/seurantajarjestelmat-ja-rekisterit/tartuntatautirekisteri/ilmoitettavat-taudit-ja-mikrobit/yleisvaaralliset-ja-valvottavat-tartuntataudit>> Viitattu 4.12.2024.

THL Verkkokoulut. Puutu väkivaltaan - verkkokoulutus lähisuhdeväkivallasta. THL Verkkokoulut. Viitattu 13.11.2024.

Tilastokeskus. 24.5.2023. Maahanmuuttoja lähes 50 000 vuonna 2022. Tilastokeskus. <<https://stat.fi/julkaisu/cl8n2djzw3b360cvz35t3up2r>> Viitattu 30.9.2024.

Tilastokeskus. 11vw - Väestö syntymävaltion, iän ja sukupuolen mukaan 1990 – 2023. Tilastokeskus.

<https://pxdata.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/Maahanmuuttajat_ja_kotoutuminen/Maahanmuuttajat_ja_kotoutuminen__Maahanmuuttajat_ja_kotoutuminen/maakoto_pxt_11vw.px/> Viitattu 30.10.2024.

Tiitinen, Aila. 8.10.2023. Raskauden ehkäisy. Lääkärikirja Duodecim.

<<https://www.terveyskirjasto.fi/dlk00165>> Viitattu 6.9.2024.

Väestöliitto. Mitä on seksuaaliterveys? Väestöliitto. <<https://www.vaestoliitto.fi/seksuaalisuus/seksuaaliterveys/mita-on-seksuaaliterveys/>> Viitattu 1.12.2024.

World Health Organization. Sexual Health. World Health Organization.

<https://www.who.int/health-topics/sexual-health#tab=tab_2> Viitattu 23.8.2024.

Maahanmuuttajanaisten ehkäisyneuvonta - oppimateriaali

Maahanmuuttajanaisten ehkäisyneuvonta

Seimaa Ibrahim, Mirjami Illukka & Laura Paananen
Metropolia, kättilötyön tutkinto-ohjelma

Maahanmuuttajanaiset Suomessa

- Vuonna 2022 eniten maahanmuuttajia Suomeen on tullut Venäjältä, Ruotsista, Virossa, Intiasta, Filippiineiltä, Ukrainasta ja Turkista. (Tilastokeskus 2023).
- Vuonna 2023 Suomessa asuneista maahanmuuttajista suurin osa oli syntynyt Entisessä Neuvostoliitossa, Virossa, Ruotsissa, Venäjällä, Irakissa, Kiinassa ja Ukrainassa. (Tilastokeskus).
- Maahanmuuttoa tapahtuu esimerkiksi opiskelujen tai töiden takia. Myös ympäristölliset kriisit ja sodat lisäävät maahanmuuttoa.

Kulttuurisensitiivisyys hoitotyössä

- Kulttuurisensitiivisyydellä tarkoitetaan toisen kulttuurin kunnioittamista, yritystä ymmärtää ja ottaa huomioon eri kulttuurin ajatustapoja. (Terveiden ja hyvinvoinnin laitos 2024.)
- Hoitotyössä kulttuurisensitiivisyyden tarkoituksena ei ole luoda palveluita eri kulttuureille, vaan pyritään saamaan jo olemassa olevat palvelut joustaviksi ja muokattaviksi siten, että hoidon sisältöä voidaan muovata eri kulttuurien näkemykset huomioon ottaen. (Terveiden ja hyvinvoinnin laitos 2024.)
- Kulttuurinen kompetenssi tarkoittaa osaamista, joka käsittää kaikista kulttuuritaustoista tulevien ihmisten kunnioittamista, syrjimättömän ilmapiirin rakentamista ja vaalimista yhteiskunnassa. Pyritään järjestämään eri palveluita niin, että eri taustoista tulevien ihmisten osittain erilaiset tarpeet otetaan huomioon. Ammattilaisille tärkeitä osaamisen käsitteitä ovat: kulttuurinen tiedostaminen, tuntemus, taidot, kohtaaminen ja motivaatio, jossa omia kulttuurisia tottumuksia ja arvoja peilataan toisten kulttuurien tottumuksiin ja arvoihin. (Terveiden ja hyvinvoinnin laitos 2024.)

Ehkäisymenetelmät

- Kondomi
- Ehkäisyrenkas
- Ehkäisylaastari
- E-pillerit
- Kierukat
 - Kuparikierukka
 - Hormonikierukka
- Ehkäisykapseli
- Jälkiehkäisytabletti
- Sterilisaatio

Potilaiden kohtaamat ongelmat

- Ruotsalaisen tutkimuksen mukaan naiset kokevat ehkäisyyn liittyvät asiat yksityisenä asiana. Tulkin käyttö koettiin esteenä yksityiselle käynnille. Heillä ei myöskään ollut tietoa kättilön roolista ehkäisyasioiden neuvojina. (Kolak & Löfgren & Hansson & Rubertsson & Agardh 2022.)
 - Pelko, että kättilöllä on oletuksia eri kulttuurista ja heidän ehkäisykäytöstään.
 - Pelko, ettei kättilö hyväksy isoa lapsimäärää.
 - Neitsyyden ja perheen kunnian tärkeys naiselle ja kättilölle. Miten kättilön ja maahanmuuttajanaisen ajatusmaailmat kohtaavat, pystyykö kättilö ymmärtämään potilaan kulttuurin näkemyksen esimerkiksi neitsyydestä?
 - Myyttejä ja väärinymmärryksiä esitetään totuutena perheen ja ystävien kesken.
- Norjalaisen tutkimuksen mukaan, kielimuuri oli esteenä ehkäisyn saatavuuteen. Myös puolison käyttö tulkkina voi aiheuttaa ongelmia. (Gele & Musse & Shrestha & Qureshi 2020.)
- Samaisessa tutkimuksessa mainittiin myös pelko ehkäisyn haittavaikutuksista, sekä kulttuureissa esiintyviä myyttejä ja väärinymmärryksiä. Myös tässä tutkimuksessa mainittiin pelko siitä, että ammattilaiset eivät hyväksy isompia lapsimääriä perheessä. (Gele ym. 2020.)

Kättilöiden kokemuksia

- Ruotsalaisessa tutkimuksessa keskityttiin kättilöiden kokemuksiin maahanmuuttajanaisten kanssa. Eräs tutkimuksen kättilöistä kertoi, että informaation vastaanottamiseen vaikuttivat esimerkiksi maahanmuuttajanaisen koulutustausta ja mahdolliset aikaisemmat raskaudet (Oscarsson & Stevenson-Ågren 2020.)
- Kättilöiden kokemuksen mukaan maahanmuuttajanaisilla ei ollut yhtä hyvää tietoperustaa kuin kantaruotsalaisilla, joka asetti heidät epätasa-arvoiseen asemaan.
- Tulkkien taitotaso vaikutti kanssakäymiseen, lisäksi tulkin sukupuolella oli vaikutusta.
- Tutkimuksessa todettiin, että tulevaisuudessa kättilöt tulevat tarvitsemaan tukea, jotta he voivat kehittää ymmärrystä eri kulttuureista.

Maahanmuuttajanainen vastaanotolla

- Kohtaa asiakas avoimin mielin ja ole kärsivällinen.
- Ota ehkäisyasiat rohkeasti puheeksi.
- Varaa tapaamiselle riittävästi aikaa tai tarvittaessa varaa asiakkaalle useampi käynti.
- Puhu selkeästi ja hitaasti.
- Varmista, että asiakas ymmärtää puhettasi.
- Voit käyttää kuvia puheen tukena, esimerkiksi anatomiasta ja eri ehkäisymenetelmistä puhuessa.
- Hanki tulkki matalalla kynnyksellä, vältä sukulaisten käyttöä tulkkina. Potilaat kokevat yleisesti naistulkin soveltuvammaksi.
- ÄLÄ OLETA.

Huomioitavia erityispiirteitä

- Sukuelinten silpominen eli FGM/C
- Seksuaaliväkivalta sodan aikana
- Lapsiavioliitto / Pakkoavioliitto
- Kunniaväkivalta
- Ihmiskauppa

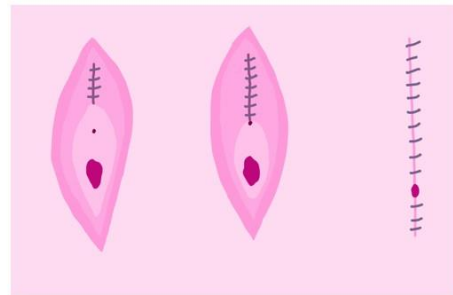

Sukuelinten silpominen

- Käytetään usein myös termiä FGM/C, joka tulee sanoista 'female genital mutilation/cutting' (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2023).
- Eniten esiintyy useissa Afrikan maissa, Lähi-Idässä ja muutamissa Aasian valtioissa.
- Tehdään useimmiten 0-15 vuoden iässä.
- Monia eri syitä: ikivanha perinne, uskonnon nimissä monien eri uskontojen harjoittajat, neitsyyden varmistaminen, puhtausrituaali, esteettiset syyt, silpomisen jälkeen tytär arvokas perheelleen ja sosiaalinen yhteenkuuluvuus.
- Suomessa rangaistava rikos.
 - Suomen laissa myös silvottavaksi vieminen muuhun maahan on rangaistavaa.
- Terveydenhuollon ammattilaisena ilmoitusvelvollisuus poliisille ja lastensuojeluun. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2023.)

- FGM/C altistaa seksitaudeille ja niiden jälkeisille komplikaatioille, kuten sisäsyntyintulehdukselle.
- FGM/C on eri muotoja riippuen leikkaustavasta.
 - Uskomuksien mukaan FGM/C estää seksitauteja, mutta todellisuudessa FGM/C altistaa seksitaudeille enemmän. Lisäksi FGM/C:n muoto ei vaikuta seksitautien saamiseen vaan kaikki FGM/C:n muodot altistavat seksitaudeille yhtä paljon.

(Elmusharaf, S. & Elkhidir, I. & Hoffman, S. & Almroth, L 2006.)

Seksuaaliväkivalta sodan aikana

- Seksuaaliväkivaltaa käytetään joskus sotataktiikkana aiheuttamaan pelkoa ja kipua.
 - Esimerkiksi kidutustekniikka informaation saamiseksi.
- Seksuaaliväkivaltaa käytetään myös osana kansanmurhaa.
 - Sukuelinten silpominen ja sterilisaatio vasten tahtoa.
 - Raiskauksesta alkunsa saanut lapsi (isä eri etnisestä taustasta).
- Seksuaaliväkivalta sodassa on sotarikos.
- Sodan aikana terveydenhuoltoon pääsy voi olla vaikeaa.
 - Abortteja saatetaan tehdä vaarallisin keinoin.
 - Seksuaaliväkivallasta aiheutuneita vammoja ei välttämättä pystytä hoitamaan asianmukaisesti.
 - Seksitaudit voivat jäädä diagnosoimatta ja hoitamatta.
 - Psykkistä tukea ei välttämättä ole mahdollista saada.
- Hoidettaessa Suomeen tullutta sodasta paennutta naista, huomioi mahdolliset sodan aikaiset seksuaaliset traumat, mahdolliset seksitaudit, sekä mahdolliset vammat ja muutokset anatomiansa.

(International Committee of the Red Cross, 2016.)

Lapsi- ja pakkoavioliitot

- Avioliitto on vanhempien tai tulevan puolison määräämä. (Islam, Mofizul & Khan, Nuruzzaman & Rahman, Mashiur 2021.)
- Lapsena avioituneella ei välttämättä ole tuntemusta omasta kehostaan, seksuaalisuudestaan ja ehkäisyn käytöstä.
- Lapsella ei välttämättä ole tietoa turvaseksistä ja omista oikeuksistaan.
- Aviomiehellä ja hänen vanhemmillaan on usein sananvaltaa ehkäisyn käytöstä (Raj, Anita & Saggurti, Niranjan & Balaiah, Donta & Silverman, Jay G 2009.)
 - Esimerkiksi Intiassa lapsena avioituneilla on enemmän ei-haluttuja raskauksia.
- Intiassa monet lapsena avioituneet naiset hankkivat sterilisaation.
 - Seksitautien ehkäisy eli kondomin käyttö vähenee entisestään.

Kunniaväkivalta

- Yhteisöllinen väkivalta, jossa yhteisöllä tarkoitetaan yleensä perhettä, sukua tai muuta vastaavaa yhteisöä, joka pyrkii kontrolloimaan yhteisöön kuuluvaa yksilöä normien vastaisesta käytöksestä. Tekijöiden motiivina on kunnian palauttaminen perheelle, suvulle tai yhteisölle. Väkivaltaa ei estetä, sillä normien rikkominen on rangaistava teko. (Terveysten ja hyvinvoinnin laitos 2023.)
- Kunniaväkivallan eri muotoja ovat henkinen, fyysinen väkivalta, taloudellinen väkivalta, seksuaalisuutta loukkaava väkivalta, uhkailu, vainoaminen, avioliittoon pakottaminen, eronestäminen ja henkirikos/ henkirikoksen yrittäminen.
 - Kunniaväkivaltaan sisältyy myös sukelinten silpominen ja pakkoavioliitot.
- Kohdistuu yleisimmin:
 - Naispuolisiin yhteisön jäseniin.
 - Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöön (HLBTQIA+) kuuluviin.
 - Uskontokunnista ja avioliitosta eroaviin tai eroa suunnitteleviin.
- Koska kunniaväkivalta sisältää FGM ja pakkoavioliitot, sekä seksuaalisen ja taloudellisen väkivallan, parisuhteessa miehellä voi olla enemmän sananvaltaa ehkäisystä kuin naisella. Ehkäisyvastaanotolla kannattaa huomioida ehkäisyn lisäksi myös lähisuhdeväkivallan kartoittaminen, jos herää epäily väkivallan mahdollisuudesta.

Ihmiskauppa

- Ihmiskauppa on usein piitorikkollisuutta, jossa uhri alistetaan ja tavoitteena on taloudellinen hyväksikäyttö tai muu hyöty (Sisäministeriö.)
- Suomessa uhrit ovat usein saapuneet ulkomailta. On kuitenkin joitakin tapauksia, joissa uhrit ovat Suomen kansalaisia.
(Sisäministeriö.)
- Uhri on usein heikossa asemassa oleva ja riippuvainen tekijästä.
- Uhrilla voi myös olla luottamuspoliisiin ja ei välttämättä tunnista olevansa uhri.
- Suomessa ihmiskauppatapaukset ovat yleensä työperäiseen ja seksuaaliseen hyväksikäyttöön liittyviä. Joissain tapauksissa ihmiskaupan tavoitteena on ollut pakkoavioliitto.
(Poliisi.)

- Jos vastaanotolla tulee epäily ihmiskaupasta, on ammattilaisen tehtävä ilmoitus poliisille, sekä lastensuojeluun mikäli uhri on alaikäinen. Ihmiskauppa on virallisen syytteen alainen rikos, eli poliisi tutkii asiaa ja syyttäjää nostaa syytteen, vaikka uhri ei itse haluaisi nostaa syytettä.

(THL Verkkokoulut). (Rikosuhripäivystys).

- Lisäksi ammattilaisen on varmistettava, että uhri saa tarvittavaa apua. Jos kyseessä on esimerkiksi pakkoavioliitto tai seksuaalinen hyväksikäyttö, on muistettava tarjota seksitauti- ja raskaustestit, sekä mahdollisuus jälkiehkäisyyn.
- Mikäli viimeisimmästä seksuaalisesta hyväksikäytöstä on kulunut alle kuukausi, asiakkaan voi ohjata Seri-tukikeskukseen, jossa voidaan ottaa seksitauti- ja raskaustestien lisäksi myös oikeuskemiallisia ja oikeuslääketieteellisiä näytteitä.

(HUS).

Lähteet

- Elmusharaf, S. & Elkhidir, I. & Hoffman, S. & Almroth, L. 5.5.2006. A case-control study on the association between female genital mutilation and sexually transmitted infections in Sudan. BJOG 113(4): 469-474. <<https://obgyn.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1471-0528.2006.00896.x>>
- Gele, Abdi A. & Musse, Fathia K. & Shrestha, Mary & Qureshi, Samera. 2020. Barriers and facilitators to contraceptive use among Somali immigrant women in Oslo: A qualitative study. PLoS One. 15(3). <<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7064199/>> Viitattu 7.10.2024.
- HUS. Seri-tukikeskus seksuaaliväkivallan uhreille, Naistenlinikka. HUS. <<https://www.hus.fi/potilaalle/sairaalat-ja-toimipisteet/naistenlinikka/seri-tukikeskus-seksuaaliväkivallan-uhreille>> Viitattu 13.11.2024.
- International Committee of the Red Cross. 22.9.2016. Q & A: sexual violence in armed conflict. <<https://www.icrc.org/en/document/sexual-violence-armed-conflict-questions-and-answers>> Viitattu 14.10.2024.
- Islam, Mofizul & Khan, Nuruzzaman & Rahman, Mashur. 8.6.2021. Factors affecting child marriage and contraceptive use among Rohingya girls in refugee camps. Lancet Reg Health West Pac. <<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC8356092/>> Viitattu 14.10.2024.
- Kolak, Mia & Löfgren, Charlotta & Hansson, Stefan.R & Rubertsson, Christine & Agardh, Anette. 2022. Immigrant women's perspectives on contraceptive counselling provided by midwives in Sweden – a qualitative study. Sex Reprod Health Matters. 30(1). <<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC9518243/>> Viitattu 7.10.2024.
- Oscarsson, Marie G. & Stevenson-Ågren, Jean. 2020. Midwives experiences of caring for immigrant women at antenatal care. Sexual & Reproductive Healthcare. (24). <<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877575619302976?via%3Dihub>> Viitattu 7.10.2024.
- Poliisi. Ihmiskauppa. Poliisi. <<https://poliisi.fi/ihmiskauppa>> Viitattu 14.10.2024.

- Raj, Anita & Saggurti, Niranjan & Balaiah, Donta & Silverman, Jay G. 30.5.2009. Prevalence of child marriage and its impact on the fertility and fertility control behaviors of young women in India. Lancet 373(9678): 1883-1889. <<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2759702/>>
- Rikosuhripäivystys. Mitä tarkoittaa asianomistajarikos ja virallisen syytteen alainen rikos? Rikosuhripäivystys. <<https://www.riku.fi/erilaisia-rikoksia/usein-kysytty/mita-tarκοittaa-asianomistajarikos-ja-virallisen-syytteen-alainen-rikos/>> Viitattu 13.11.2024.
- Sisäministeriö. Ihmiskauppa. Sisäministeriö. <<https://intermin.fi/poliisiasiat/ihmiskauppa> > Viitattu 14.10.2024.
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Kulttuurisensitiivinen työote. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Päivitetty 11.7.2024. <<https://thl.fi/aiheet/maahanmuutto-ja-kulttuurinen-moninaisuus/tyon-tueksi/hyvia-kaytantoja/kulttuurisensitiivinen-tyoote>> Viitattu 1.10.2024.
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Kunniaan liittyvä väkivalta. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Päivitetty 19.12.2023. <<https://thl.fi/aiheet/vakivalta/vakivallan-muodot/kunniaan-liittyva-vakivalta>> Viitattu 14.10.2024.
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, 2023. Tyttöjen ja naisten sukuelinten silpominen eli ympärileikkaus. <<https://thl.fi/aiheet/maahanmuutto-ja-kulttuurinen-moninaisuus/maahanmuutto-ja-hyvinvointi/maahanmuuttajien-seksuaali-ja-lisaantymisterveys/tyttojen-ja-naisten-sukuelinten-silpominen-estaminen/tyttojen-ja-naisten-sukuelinten-silpominen-eli-ymparileikkaus> > Viitattu 14.10.2024.
- THL Verkkokoulu. Puutu väkivaltaan - verkkokoulutus lähisuhteleväkivallasta. THL Verkkokoulu. Viitattu 13.11.2024.
- Tilastokeskus. Maahanmuuttoja lähes 50 000 vuonna 2022. Tilastokeskus. 24.5.2023. <<https://stat.fi/julkaisu/ci8n2djzw3b360cvz35t3up2r>> Viitattu 30.9.2024.
- Tilastokeskus. 11vv - Väestö syntymävaltion, iän ja sukupuolen mukaan 1990 – 2023. Tilastokeskus. <https://pxdata.stat.fi/PxWeb/pxweb/ti/Maahanmuuttajat_ ja_kotoutuminen/Maahanmuuttajat_ ja_kotoutuminen__Maahanmuuttaja_ ja_kotoutuminen/maakoto_pxt_11vv.px/> Viitattu 30.10.2024.

 Metropolia Metropolia

Tietotestin väittämät

1. Kulttuurisensitiivisyys ja kulttuurinen kompetenssi tarkoittavat samaa asiaa.
2. Seksitauteja voidaan estää useilla eri ehkäisymenetelmillä.
3. FGM/C tulee sanoista "female genital mutilation/cutting".
4. Maahanmuuttajanaista tavattaessa vastaanotolla tulkkina voi käyttää perheenjäsentä.
5. Vaikka sinulla on tietoa maahanmuuttajanaisen kulttuurista, ei silti kannata tehdä oletuksia.